

Panská Lhota, okr. Jihlava, Kraj Vysočina

Hrad Rokštejn

(13.–15. století)



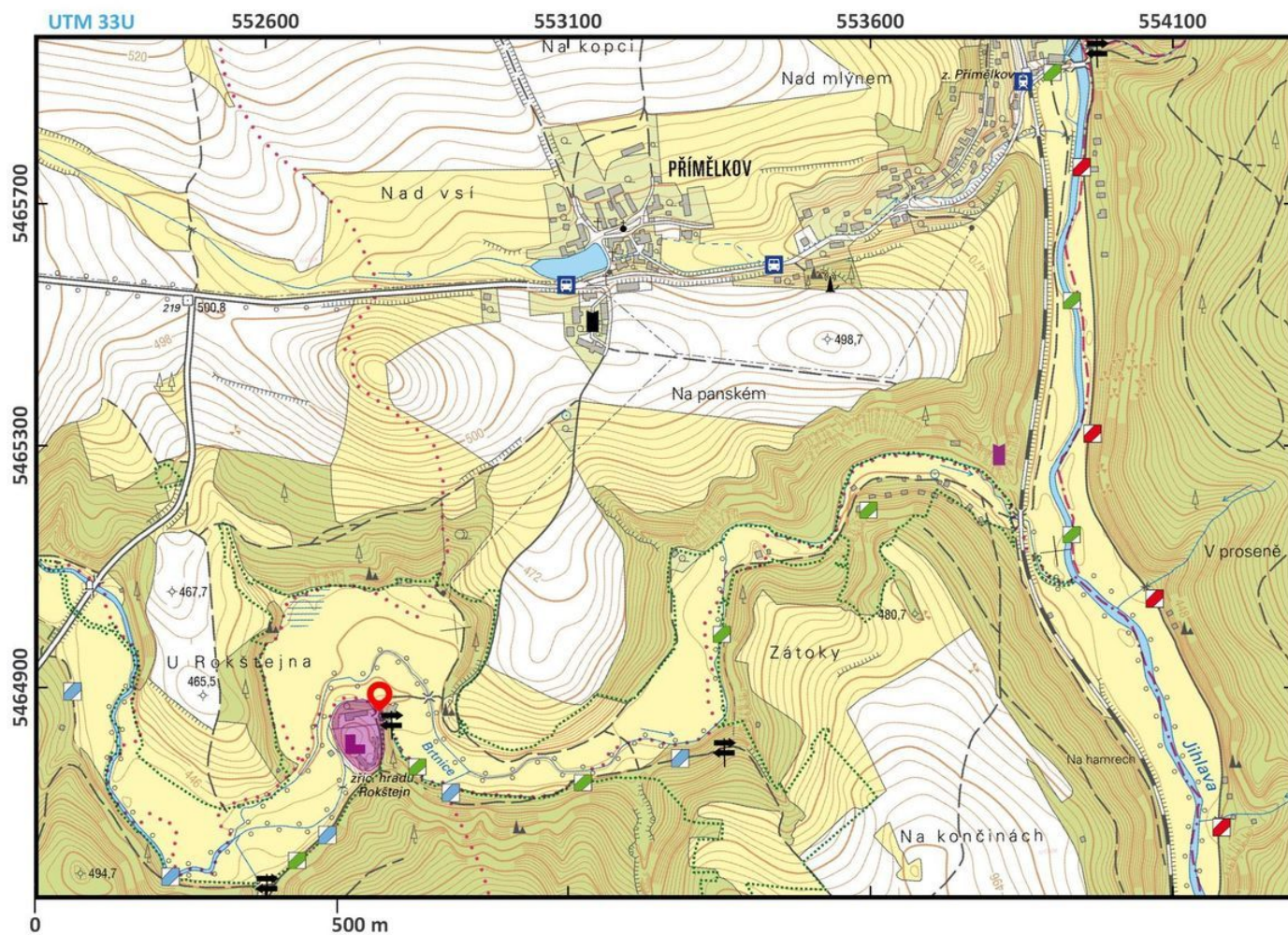
Torzo středověkého hradu Rokštejna se vypíná na skalním suku nad řekou Brtnicí. Počátek hradu sahá do 3. třetiny 13. stol., kdy nahradil původní sídlo rodu Ruthenštejnů ve Střížově. Objekt se skládá z horního a dolního hradu a severního předhradí, které je napojeno na původní parkány. Ty porušuje cesta z Panské Lhoty do Přímělkova. Horní hrad má subtilní hranolovou věž z počátku 14. stol., která sloužila původně jako obytná a nahradila starší dřevěný věžovitý objekt na kamenné podezdívce chráněný mohutnou kamennou hradbou. Obranu dolního hradu doplňovala od počátku 14. stol. další hranolová věž, která byla následně zakomponována do mladšího hradebního systému. Zásadní přestavba hradu proběhla za moravského markraběte Jana Jindřicha, když byly vybudovány dva paláce. Hrad po r. 1400 drželi Valdštejní, kteří se po jeho dobytí v r. 1467 přesunuli na hrad v Brtnici. V okolí hradu se podařilo archeologicky lokalizovat obléhací stanoviště. Hrad byl v markraběcím období vybaven kovárnou a pekárnou; za Valdštejnů byla markraběcí pekárna nahrazena kuchyní a pekárna se přesunula ke vstupní bráně dolního hradu. Od r. 2004 prochází dochované zdivo sanací a částečnou rekonstrukcí. Plocha hradu je nyní zmenšena o recentně zastavěné severní předhradí s obytnými objekty bývalého mlýna. Archeologický výzkum probíhá na lokalitě systematicky od r. 1981.

Literatura: Mazáčková 2011; 2017; Mazáčková – Lysá 2016; Měřínský 2011.

https://www.archeologickyatlas.cz/cs/lokace/panska_lhota_ji_rokstejn

Navigační bod: N 49°20'1.130", E 15°43'34.484".

Vysvětlivky k mapám: A – horní hrad; B – dolní hrad; C – dolní palác; D – příkop; E – věž; F – hospodářské budovy; G – předhradí.



Přístupová mapa.

Zpracoval A. Gašpar, 2020.



Plán lokality.

Zpracoval A. Gašpar, 2020.



Hrad Rokštejn kolem r. 1910.

Archiv Muzea Vysočiny Jihlava, i. č. 37 669.



Pohled na dolní palác a horní hrad.

Archiv FF ÚAM Brno.



Pohled na hranolovou věž a palác.

Archiv FF ÚAM Brno.



Letecký snímek hradu Rokštejna z r. 1981, pohled od severovýchodu.

Archiv FF ÚAM Brno.



Archeologický tábor u hradu Rokštejna v 80. letech 20. stol.
Archiv FF ÚAM Brno.



Odhalený dřevěný žlab během archeologického výzkumu v 80. letech 20. stol.
Archiv FF ÚAM Brno.



Pozůstatky pece u brány dolního hradu.

Archiv FF ÚAM Brno.



Nález pozůstatků toulce během archeologického výzkumu v r. 2017.

Archiv FF ÚAM Brno.



Jedno z oblýchacích postavení hradu Rokštejna.

Archiv FF ÚAM Brno.